

حکمت پاری

نارسی عمومی و آیین نگارش

نویسنده:

دکتر سوزان جهانیان

نشر اکسیر قلم

سرشناسه: جهانیان، سوزان، ۱۳۶۰ -

عنوان و نام پدیدآور: حکمت پارسی فارسی عمومی و آیین نگارش/نویسنده سوزان جهانیان.

مشخصات نشر: بابل: اکسیر قلم، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۱۸۰ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۰۳-۳۶-۹

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

موضوع: ادب فارسی — مجموعه‌ها

موضوع: فارسی — دستور

موضوع: فارسی — دستور — راهنمای آموزشی

رده بندی کنگره: ۵۴۲.۲۰۵۲۲۰۱۳۵۰۴۸ ح ۹۴ ج /

رده بندی دیویی: ۸۰۴۸

شماره کتابشناسی ملی: ۴۱۹۶۱۶

حکمت پارسی عمومی و آیین نگارش

مؤلف: دکتر سوزان جهانیان

ناشر: انتشارات اکسیر قلم

ویراستار: حبیب الله جهانیان

نوبت و سال چاپ: اول - ۱۳۹۵

شمارگان: ۵۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۰۳-۳۶-۹

بها: ۱۵۰۰۰ تومان

بابل، خیابان مدرس، رسولی ۲۴ (ماکان سابق)

۰۹۱۱۲۱۷۰۸۵۰ ۰۱۱۳۲۳۲۵۹۴۹

www.exireghalam.ir

Email: exirpub@yahoo.com

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه	۱۷
فصل یکم : متون نظم و نثر	
۱۲۷ - ۱۹	
در وصف خداوند	۲۱
توحید	۲۱
در وصف پیامبر (ص)	۲۱
آغاز سخن	۲۲
آیین زیستن	۲۳
زبان، خط، تاریخ	۲۴
بدیده شهادت	۲۷
شکوۀ انوری	۳۰
معراج (پرواز خیال)	۳۱
در سوگ همسر (خاقانی)	۳۲
ابیاتی پراکنده	۳۲
فرازهایی از دیدگاه مولانا	۳۴
سخن عشق (سعدی)	۳۶
داستان زادن رستم (شاهنامه)	۳۸
بیروت (سفرنامه ناصر خسرو)	۳۹
ای آفتاب حسن! (مولانا)	۴۲
ویرانی خراسان (امیر معزی)	۴۲
لطف خاک دیار (شهریار)	۴۳

- ۴۳..... در وصف قتل نادر
- ۴۳..... درود بر دنیا (یعقوب لیث)
- ۴۴..... عهدنامه امیر المؤمنین (ع) به مالک اشتر
- ۴۵..... شکوه حافظ از اوضاع زمانه خویش
- ۴۵..... شکوه حافظ از ترک تازی های ایلخانان مغول
- ۴۶..... زیبایی خلقت
- ۴۷..... زمان رسیدن مرگ (مروغ فرخزاد)
- ۴۷..... شکوه پیر زال (دهخدا)
- ۴۷..... ساقی نامه و معنی نامه (حافظ)
- ۴۸..... پیشگویی رستم فرخزاد (شاهنامه)
- ۵۰..... منافع سفر (سعدی)
- ۵۱..... از قطعات سعدی
- ۵۱..... ذل سوال
- ۵۲..... عبرت از گذشتگان
- ۵۲..... رسیدن اسکندر بر بالین دارا
- ۵۳..... چه دانند مردم؟
- ۵۴..... نواختن مجنون سگ کوی لیلی را
- ۵۵..... حکایت (گلستان)
- ۵۵..... بی وفایی جهان (گلستان)
- ۵۵..... عالم گذران
- ۵۶..... عالم انسانی
- ۵۶..... پیر ۱۵۰ ساله و تأسف او از مرگ
- ۵۷..... استعداد طبع در پذیرش تربیت
- ۵۸..... نیرزد غسل
- ۵۸..... در عالم تربیت

۵۹	خدایا!
۵۹	دشمن ترین مردم
۵۹	در توبه و راه صواب
۶۰	صد ناپسند درویش و یک بذله پادشاه
۶۰	گل هایی از گلستان
۶۱	وصف رسیدن خزان و در گذشتن لیلی
۶۲	بردن پدر، مجنون را به خانه کعبه
۶۳	وفات سوزن بر روضه لیلی
۶۴	زندگی سرک یا عزت
۶۵	دنیای پاک کودکان
۶۵	درازی عمر جهان
۶۵	اجزای خاک
۶۵	انسان در برابر عظمت خلقت
۶۵	هر که او آگاه تر، پر دردتر
۶۵	بی کز انگی عالم
۶۵	فرجام دنیا دوست
۶۶	یاران همدم
۶۶	روزی که امیر کبیر به شدت گریست
۶۸	امیر کبیر و قاضی
۶۸	عشق و بکنایی (مثنوی مولوی)
۶۸	حکایت اهووی ماده (تاریخ بیهقی)
۷۵	چند دوبیتی از باباطاهر
۷۵	از حکایت تا حکایت (غزلی از سعدی)
۷۵	طراران و زاهد (کلیله و دمنه)
۷۶	غم و خرد (شهید بلخی)

- داستان گرگ خنیاگر دوست با سبای (مرزبان نامه) ۷۶
- گزیده هایی از گلستان ۷۸
- راه وحدت (ترجیع بندی عارفانه از هاتف اصفهانی) ۷۹
- از آب گرفته ها، لطف خدا با موسی (ع) (پروین اعتصامی) ۸۱
- لطف خدا با نمرود (پروین اعتصامی) ۸۲
- بر سنگ مزار پروین ۸۳
- شمس تبریزی (دکتر صاحب نژادی) ۸۴
- سید اشرف الدین حبی (نسیم شمال) (سعید نفیسی) ۸۷
- درد ایران بی دواست (نسیم مال) ۸۹
- دلیری در امواج سند (دکتر مهدی حمیدی) ۹۰
- داستان موش و مار (مرزبان نامه) ۹۶
- عقاب (دکتر پرویز خالری) ۹۹
- دماوند، فُشت روزگار (ملک الشعرائی بهار) ۱۰۲
- کشتی شکستگان، فرج بعد از شدت (قاضی محسن تنوخ) ۱۰۴
- عجب صبری خدا دارد (معینی کرمانشاهی) ۱۰۶
- عزت نفس (بوستان) ۱۰۷
- لطایف ۱۰۷
- همزبانی، مولانا ۱۰۸
- شرح حسن لیلا (سلامان و ایسال) ۱۰۸
- مطایبه (بهارستان جامی) ۱۰۹
- پیر اسرار، عطار (زرین کوب) ۱۰۹
- دشنام (مصیبت نامه عطار) ۱۱۱
- چنید بغدادی (تذکره الاولیاء) ۱۱۱
- باب برزویه طلیب (کليلة و دمنه) ۱۱۱
- فرخی سیستانی ۱۱۲

۱۱۲.....	سرنست بد (شاهنامه)
۱۱۳.....	حلاج (تذکره الاولیاء)
۱۱۴.....	سفر به خیر (شفیعی کدکنی)
۱۱۵.....	منازعات چهار کس (مولانا)
۱۱۶.....	قلب مادر ۱ (ایرج میرزا)
۱۱۷.....	قلب مادر ۲ (حاج میرزا یحیی دولت آبادی)
۱۱۷.....	سوتک (دکتر علی شریعتی)
۱۱۸.....	پندها
۱۱۹.....	در ادا سفر (مقامات حمیدی)
۱۲۳.....	درویش و دخترک (رساله خنای عبید)
۱۲۳.....	حال ناپیدا (گلستان)
۱۲۴.....	آداب سخن گفتن (اخلاق ابن عربی)
۱۲۶.....	نا از موده (بوستان)
۱۲۶.....	چو زلف عروسان (بوستان)
۱۲۷.....	ناکار دیده (بوستان)
۱۲۷.....	شوریده حالان (بوستان)

فصل دوم : آرای های ادبی

۱۳۱ - ۱۳۸

۱۳۱.....	حقیقت و مجاز
۱۳۱.....	زیورهای لفظی
۱۳۳.....	زیورهای معنوی
۱۳۳.....	تضاد
۱۳۴.....	استثنای منقطع
۱۳۴.....	تشبیه
۱۳۶.....	استعاره

۱۳۷.....	کنابه
۱۳۷.....	اغراق
۱۳۸.....	ایهام

فصل سوم : آیین نگارش

۱۴۹ - ۱۴۱

۱۴۱.....	نقش نویسنده در جامعه
۱۴۴.....	قواعد نگارش
۱۴۵.....	نکته هایی چند در آیین نگارش
۱۴۵.....	فرق بخشش با بخشایش
۱۴۶.....	بنویسیم، نویسیم
۱۴۹.....	کاربرد حروف (ز) و (ذ)

فصل چهارم : نشانه گذاری

۱۵۶ - ۱۵۱

۱۵۳.....	۱- ویرگول
۱۵۳.....	۲- نقطه ویرگول
۱۵۳.....	۳- نقطه
۱۵۴.....	۴- دو نقطه
۱۵۴.....	۵- گیومه
۱۵۵.....	۶- نشانه سوال
۱۵۵.....	۷- نشانه تعجب
۱۵۵.....	۸- خط فاصله
۱۵۶.....	۹- سه نقطه
۱۵۶.....	۱۰- ستاره
۱۵۶.....	۱۱- پرانتز

فصل پنجم : مقاله نویسی

۱۶۰ - ۱۵۹

تحقیق و شیوه نگارش مقاله	۱۵۹
مراجع یا منابع تحقیق	۱۵۹
یادداشت برداری ضمن مطالعه	۱۶۰
شیوه پژوهش یا رساله نویسی	۱۶۰

فصل ششم : انواع نثر و نظم

۱۶۷ - ۱۶۵

انواع نظم	۱۶۵
قالبهای شعری	۱۶۵
۱- قصیده	۱۶۵
۲- غزل	۱۶۵
نمونه ای از غزل مولانا	۱۶۶
نمونه ای از غزل طیب اصفهانی	۱۶۶
۳- مثنوی	۱۶۶
۴- رباعی	۱۶۷
۵- دوبیتی	۱۶۷
۶- قطعه	۱۶۷
۷- مسقط	۱۶۷

فصل هفتم : سبکهای شعر فارسی

۱۷۱ - ۱۷۲

- ۱- سبک خراسانی ۱۷۱
- ۲- سبک عراقی ۱۷۱
- ۳- سبک هندی ۱۷۱
- ۴- بازگشت ادبی ۱۷۲
- ۵- شعر نو (معاصر) ۱۷۲

فصل هشتم : مکتهای ادبی اروپا

۱۷۵ - ۱۷۹

- ۱- کلاسیسم ۱۷۵
- ۲- رمانتیسم ۱۷۶
- ۳- رئالیسم ۱۷۶
- ۴- ناتورالیسم ۱۷۷
- ۵- سمبولیسم ۱۷۷
- ۶- سوررئالیسم ۱۷۸
- منابع ۱۷۹

هزار بلبل دست‌انسرای عاشق را

بیاید از تو سخن گفتن دری‌اموخت

ادبیات، درس زندگی است. یعنی ما تمام اصول اخلاقی، نظم، عدالت، نوع دوستی، محبت،

جهان بینی و عرفان، آشنایی با فرهنگ پیشینیان و تاریخ آنان، هنر و احساس لطیف

انسانی را از ادبیات می‌آموزیم. ادبیات سخن عشق به عالم هستی است:

از صدای سخن عشق ندیدم خوش تر یادگاری که در این، گنبد دوار بماند

آثار ناب ادب پارسی را، لطایف بسیار و ظرایف بی‌کران ادب سرای ب پارسی، نکته‌هایی

بدیع و پندهایی به یادماندنی است، که در گردش روزگار، آدمی را به کمال آید و لطیف

طبعان را فراغ و نشاط افزاید. اما در میان آثار زبان پارسی، گلستان و بوستان را، رنگ و

بویی دیگر است، زیرا طیش خزان، چهره زیبای طبیعت را پریشان سازد اما بر اوراق

گلستان و بوستانش دست تپاول نباشد:

وین گلستان همیشه خوش باشد

گل همین پنج روز و شش باشد

نگارنده بر آن بوده است که از میان گل‌های سرسبز زبان و ادب پارسی، زیباترین آنها را در

حد امکان با سلیقه‌ی خویش گلچین نماید. به امید آنکه دانشجویان دوره کارشناسی، که

فقط یک ترم با درس فارسی عمومی (ادبیات) سر و کار دارند، در آنان انگیزه و گرایش به ادب و آداب ناب اخلاق و زندگی، لطافت ذوق و احساس و هنر پدید آید تا خود، اوقات فراغت را در پی مطالعه بیشتر بر آیند و گرنه:

«به صد دفتر نشاید گفت، حسب الحال مشتاقی»

در بخش آغازین این کتاب هیچگونه فصل بندی صورت نگرفته است و انواع متون غنائی، رفاقی، حماسی و ... در جای جای کتاب آورده شده است تا حالت یکنواختی نداشته و دلچسپی از متون نظم و نثر زبان و ادب پارسی عرضه گردد:

غرض قلم است، که ما یاد ماند
که هستی را نمی بینم، بقایی

دکتر سوزان جهانیان

پائیز ۱۳۹۴